

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
22 iulie 2020**

Probă scrisă

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII, LIMBA ȘI LITERATURA
MAGHIARĂ MATERNĂ, MATEMATICĂ ȘI METODICA PREDĂRII ACESTORA
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA MAGHIARĂ)**

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba română (10 puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Pentru mine însă această concentrare era o lungă deznădejde. De multe ori seara, la popotă, era destul un singur cuvânt ca să trezească răscoliri și să întărească dureri amorțite. E îngrozitoare uneori această putere a unei singure propozițiuni, în timpul unei convorbiri normale, ca să pornească dintr-odată măcinarea sufletească, așa cum din zecile de combinații cu șapte litere ale unui lacăt secret, una singură deschide spre interior.

(Camil Petrescu – *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Scrieți câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *convorbiri*, *secret*.
4 puncte
2. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența următoare: [...] *asa cum din zecile de combinații cu șapte litere ale unui lacăt secret, una singură deschide spre interior.*
4 puncte
3. Menționați funcția sintactică a sintagmelor subliniate din fragmentul: *E îngrozitoare uneori această putere a unei singure propozițiuni, în timpul unei convorbiri normale, ca să pornească dintr-odată măcinarea sufletească...*
2 puncte

B. Literatura română și universală pentru copii (10 puncte)

Redactați un eseu de minimum 350 de cuvinte, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *legendă*.

În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- definirea conceptului de *legendă*;
- precizarea unei trăsături a uneia dintre *legendele* incluse în programa de examen;
- prezentarea detaliată a unei trăsături a *legendei*, valorificând opera literară selectată;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă: Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 350 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

C. Limba și literatura maghiară maternă (20 de puncte)

Olvassa el az alábbi szöveget, válaszoljon a kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Füllentős mese

Volt egyszer, még a régi világban, amikor a királyok udvari bolondot tartottak, azzal mulattatták magukat, no hát akkor élt egy király Nevenincs országban.

Mindene megvolt neki, palotája, gazdagsága, hatalmas országa, csak egy volt a bánata: nem volt udvari bolondja. A szomszéd királyok mind csúfolták, hogy micsoda király az, aki nem tart bolondot a házában. Megunta a király a csúfolódást, kihirdette szerte az országban, hogy jól megfizeti, ha valaki olyan udvari bolond tud lenni, amilyen nincs a szomszéd királyoknak. Jöttek is a jelentkezők a világ mind a hét sarkából, de egyik sem tudott nagyobb bolondságot, mint a többiek.

Fülébe jutott a hír a falu juhászbojtárának, aki arról volt híres, akkorákat tud füllenteni, hogy még maga sem hiszi el. Szó, ami szó, ez a bojtárgyerek feltette magában, hogy elmegy szerencsét próbálni. Beállított hát a királyhoz azzal, hogy fölcsap udvari bolondnak.

– Jól van, fiam – mondta a király. De előbb tegyünk egy próbát! Egybehívjuk a szomszéd királyokat, és füllenthetsz nekik akkorákat, amekkorákat csak akarsz, senki sem fogja elhinni. De ha mégis olyat mondasz, amire azt felelik, hogy nem igaz, akkor fölfogadlak. No, ebben meg is egyeztek.

Mikor mind együtt voltak a királyok, meg azoknak az udvari bolondjai, akkor beengedték a fiút. Az meghajolt illendően és rákezdte:

– Kaptam a gazdámtól egy deres csikót. Fölültem a pejre, kivágtattam vele a szőlőbe, ahol éppen hegyezték a zabot. Kapok egyet a markomba, fölmásztam vele egy nagy uborkafára. Ráztam a mogyorót, potyogott az alma. Szedtem föl a körtét, beraktam a diót. Meglátott a kertész, fölhúzott egy répát, úgy hátba dobott, hogy csak úgy kingett-kongott a hátamon a fejsze foka. Aztán elbujdostam. Egy erdőben jártam, végre rátaláltam egy nagy, odvas fára, benne sok megsütött madárfiókára. Fölmásztam, de az öklöm nem fért az odúba, ezért belebújtam. De hogy jöjjek vissza? Otthon a szín alatt volt egy vén szekerce, szűrből szabott vászon volt a finom éle. Elszaladtam érte, s így kivágtam magam a nagy, odvas fából. Leugrottam róla, éppen a lovam hátára. De ahogy ráhuppantam, a lovam dereka kettészakadt. Volt ott egy nagy botlófa, arról téptem le egy vesszőt, összekötöttem vele a lovat. Így nyargaltam tovább. Egyszer csak látom ám, hogy a lovam oldalából kinőtt egy égigérő fa. Nosza, felmásztam rá. A tetejéből lógott egy hosszú kötél. Azon lecsúsztam, hát éppen a pokol kapujához értem. Kinyitotta az ördög, belestem rajta, és uramisten, mit láttam? A fölséges királyokat meg a bolondjaikat éppen akkor nyomkodták bele az ördögök egy forró üstbe.

– Nem igaz, nem igaz! – kiáltották a királyok.

– Na, fiam – mondta a király –, kiálltad a próbát. Fölfogadlak bolondomnak.

A furfangos juhász azóta talán még most is nagyokat füllent, meg néha igazat is mond. Egyszer feltette a nagyuraknak a kérdést:

– Melyik nagyobb, a bolond vagy a király?

Nem mertek rá válaszolni, ezért ő felelt nekik:

– A bolond a dicsőbb fajta! Mert a király egyedül király, de egy bolond százat csinál!

(magyar népmese)

1. Értelmezze e népmese névhasználatát! (Nevenincs ország, névtelen szereplők) **2 pont**
2. Milyen műnembe tartozik a *Füllentős mese*? Írja ki a helyes válasz betűjelét!
a) líra b) dráma c) epika **1 pont**
3. Mutassa be 10–15 mondatban a mese reális/valós elemeit a szöveg alapján! **6 pont**
4. A népmesék melyik típusába tartozik a fenti szöveg? Írja ki a helyes válasz betűjelét, majd indokolja választását egy meghatározó műfaji jellemző megnevezésével!
a. varázsmese (tündérmese)
b. állatmese (fabula, tanító mese)
c. tréfás mese (csali mese) **2 pont**
5. Társítson két rokon értelmű szót a *füllent* szóhoz! **2 pont**
6. Alkosson egy-egy mondatot a *szín* szó két jelentésével! **2 pont**
7. Bővítse A *juhász füllent*. mondatot
• egy jelzővel
• egy határozóval! **2 pont**
8. Milyen mássalhangzótörvény érvényesül a **bontsuk le, menjünk be** szavakban? Írjon még egy példát erre a hangtörvényre! **3 pont**

D. Matematică (20 de puncte)

1. Româniában a 2019-2020-as tanévben 2 826 455 tanuló járt iskolába. A tanintézmények átlagos diákszámát 449. Egy matematika versenyen az iskolákat ötfős csapatok képviselték, melynek tagjait 5 korcsoportból választották. Minden csapatban 3 alsó tagozatos diák volt.

a) Kerekítse tízezrekre a 2 826 455-ös számot.

b) Adja meg tizedestört formájában a 449: 27 művelet hányadosát.

c) Az egyszerű hármasszabályt alkalmazva számítsa ki hány alsó tagozatos diák vett részt a versenyen.

2. Adott a ABCD téglalap, melynek kerülete 210mm és $l = \frac{2L}{5}$, ahol l a téglalap szélességét, L pedig a hosszúságát jelöli. Az AB valamint a CD oldalon felvesszük az $E \in AB$ illetve az $F \in CD$ pontot, melyek $\frac{2}{5}$ távolságra vannak A illetve C ponttól.

a) Számítsa ki az adott téglalap szélességét, ugyanakkor szerkesszen egy gömböt, melynek sugara egyenlő a kapott szélességgel. **2 pont**

b) Igazolja, hogy $A_{DEBC} = 4A_{ADE}$ (A a terület) **3 pont**

c) Bizonyítsa be, hogy $DEBF$ négyszög paralelogramma. **5 pont**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii române (10 puncte)

Analizați, în aproximativ o pagină, rolul *învățării prin cooperare* în activizarea elevilor în lecțiile de comunicare în limba română la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, având în vedere următoarele aspecte:

- explicarea specificității învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română;
- formularea unui punct de vedere personal cu privire la importanța utilizării învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a;
- prezentarea succintă a rolului formativ al învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a;
- menționarea a două mijloace de învățământ care pot contribui la eficientizarea utilizării învățării prin cooperare în lecțiile de comunicare în limba română la clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a.

Notă: Se punctează încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

B. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne (10 puncte)

Mutasson be három kooperatív technikát/módszert a *Fülfentős mese* című magyar népmesét feldolgozó órához! Részletezze e technikák/módszerek megvalósítási lehetőségét a megadott népmesével kapcsolatban, és pontosítsa helyüket a szövegfeldolgozó óra különböző mozzanataiban!

Figyeljen a következő szempontokra:

- a tervezett technika/módszer megnevezése és a témához való igazodása (1 pont/ technika/ módszer); **3 pont**
- a tervezett technika/módszer leírása, helye az óra mozzanataiban (2 pont/ technika/ módszer); **6 pont**
- változatos példaanyag és módszertani jártasság **1 pont**

C. Metodica predării matematicii (10 puncte)

A 3418/2013 miniszteri rendelet által jóváhagyott *“Matematică și explorarea mediului”* a II. osztályban érvényben levő tantervben a következő sajátos kompetencia található *Identificarea și utilizarea unităților de măsură uzuale pentru lungime, capacitate, masă (metrul, centimetrul, litrul, mililitrul, kilogramul, gramul) și a unor instrumente adecvate.*

a) Írjon egy tanórán alkalmazható tanulási tevékenységet a fenti kompetencia fejlesztésére!

3 pont

b) Mutasson be egy gyakorlati tevékenységen alapuló módszert a fenti kompetencia fejlesztésére az a) pontban leírt tevékenység felhasználásával!

7 pont